

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Р1 153/2021
25.03.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Жарко Продановић, адвокат из ..., против тужене „Raiffeisen Bank“ А.Д. из Београда, ради утврђења недопуштености извршења, делимичне ништавости уговора о кредиту и враћање стеченог без основа, одлучујући о сукобу месне надлежности између Трећег основног суда у Београду и Основног суда у Врбасу, на седници одржаној 25.03.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

За поступање у овом предмету, **МЕСНО ЈЕ НАДЛЕЖАН** Основни суд у Врбасу.

Образложење

Основни суд у Врбасу, решењем П 460/2020 од 06.10.2020. године, одбацио је тужбу тужиле у делу тужбеног захтева, којим је тражила да се утврди да је недопуштено извршење одређено решењем Основног суда у Новом Саду, Судска јединица у Врбасу Ив 9105/12 од 12.09.2012. године, које се води код Основног суда у Врбасу између туженог као извршног повериоца и тужиле као извршног дужника, да се стави ван снаге решење Основног суда у Новом Саду, Судска јединица у Врбасу Ив 9105/12 од 12.09.2012. године и којим се укидају спроведене извршне радње и обуставља извршни поступак (став први изреке). У односу на преостали тужбени захтев тужиле, Основни суд у Врбасу огласио се месно ненадлежним (став други изреке), одлучио да по правноснажности решења списе предмета уступи Трећем основном суду у Београду, као стварно и месно надлежном суду (став трећи изреке) и отказао рочиште заказано у спору мале вредности за 09.10.2020. године у 09,15 часова (став четврти изреке). У образложењу је између осталог указао, да је чланом 18. Уговора о кредиту закљученог између странака, постигнут споразум о месној надлежности суда у Београду у случају спора, због чега је, имајући у виду приговор туженог о месној ненадлежности Основног суда у Врбасу и седиште туженог, оценио је да је у конкретној ситуацији месно надлежан Трећи основни суд у Београду, због чега је одлучио као у изреци, на основу одредбе члана 20. став 1, а у вези члана 65. Закона о парничном поступку.

Трећи основни суд у Београду, није прихватио месну надлежност, већ је уз допис П 9438/21 од 01.03.2021. године, списе предмета доставио Врховном касационом суду, ради одлучивања о сукобу месне надлежности. У образложењу је указао, да споразум о месној надлежности не указује на то да је уговорена надлежност Трећег

основног суда у Београду, те како споразум о месној надлежности не производи правно дејство, да је надлежност неопходно одредити применом општих правила о месној надлежности. Затим, како је тужена као извршни поверилац против тужиље као извршног дужника иницирала извршни поступак који је у току, односно да је у време подношења предметне тужбе против тужиље као извршног дужника, већ био у току извршни поступак пред Основним судом у Врбасу поводом потраживања из истог уговора о кредиту, да је искључиво месно надлежан за поступање по тужби у овом предмету Основни суд у Врбасу, на основу члана 58. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је одлучујући о сукобу месне надлежности на основу одредбе члана 22. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13 – УС, 74/13 - УС, 55/14, 87/18 и 18/20), а у вези одредбе члана 30. став 2. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11, 78/11, 101/11, 101/13, 40/15, 106/15, 13/16, 108/16, 113/17, 65/18 - УС, 87/18 и 88/18 - УС), утврдио да је за поступање у овом предмету месно надлежан Основни суд у Врбасу.

Тужба је 10.03.2020. године поднета Основном суду у Врбасу ради утврђења недопуштености извршења одређеног решењем Основног суда у Новом Саду, Судска јединица у Врбасу Ив 9105/12 од 12.09.2012. године, који се води сада пред Основним судом у Врбасу, под истим бројем између истих странака, те да се стави ван снаге решење Основног суда у Новом Саду, Судска јединица у Врбасу Ив 9105/12 од 12.09.2012. године, укину све спроведене радње и обустави извршни поступак; да се утврди да је ништава и да не производи правно дејство одредба члана 18. Уговора о кредиту на бази девизног депозита, закљученог између тужиље и тужене, у делу који гласи: „Уколико дође до судског спора уговорне стране одређују надлежност суда у Београду“; да се утврди да је ништава и да не производи правно дејство одредба наведеног Уговора о кредиту и то члана 3. став 5, став 6. и став 7, у вези камате; да се обавезе тужена да исплати тужиљи на име неоснованог обогаћења на основу наплаћене камате укупан износ од 10.000,00 динара; да се утврди да је ништава и да не производи правно дејство одредба наведеног Уговора о кредиту из члана 3. став 8. у вези затезне камате; обавезе тужена да исплати тужиљи на име неоснованог обогаћења, неосновано наплаћене затезне камате укупан износ од 10.000,00 динара; да се утврди да је ништава и да не производи правно дејство одредба наведеног уговора о кредиту из члана 7. тачка 3. у вези годишње провизије; обавезе тужена да исплати тужиљи на име неоснованог обогаћења, неосновано наплаћене накнаде за администратирање кредита укупан износ од 46.161,75 динара; утврди да је ништава и да не производи правно дејство одредба наведеног Уговора о кредиту из члана 7. тачка 4. у вези провизије на име премије осигурања кредита; и обавезе тужена да исплати тужиљи на име неоснованог обогаћења, неосновано наплаћене премије осигурања кредита код осигуравајуће куће укупан износ од 63.295,00 динара, са законском затезном каматом и трошковима парничног поступка. У иницијалном акту је наведена вредност предмета спора у износу од 128.456,75 динара. Тужена је у поднеску од 28.09.2020. године истакла приговор месне ненадлежности Основног суда у Врбасу и предложила да се тај суд огласи месно ненадлежним и списе предмета уступи Трећем основном суду у Београду, као стварно и месно надлежном суду, с обзиром на то да тужена има седиште у Београду, а на основу одредбе члана 40. став 2. ЗПП.

Одредбом члана 19. став 3. ЗПП је прописано да, суд може да се по приговору месне ненадлежности туженог огласи месно ненадлежним у року од осам дана од дана

пријема одговора на тужбу. Одредбом става 4. овог члана, да, ако се тужба не доставља на одговор, тужени може да истакне приговор месне ненадлежности најкасније на припремном рочишту, односно на првом рочишту за главну расправу, ако се припремно рочиште не одржава, а пре упуштања у расправу, о чему суд мора да одлучи у року од осам дана од дана изјављивања приговора.

Одредбом члана 40. став 2. ЗПП је прописано, да, за суђење у споровима против правних лица, опште месно надлежан је суд на чијем се подручју налази њихово седиште, према извештају Агенције за привредне регистре.

Одредбом члана 65. став 1. ЗПП је прописано, да, ако законом није прописана искључива месна надлежност неког суда, странке могу да се споразумеју да им у првом степену суди суд који није месно надлежан, под условом да је тај суд стварно надлежан. Одредбом става 3. овог члана, да, споразум из става 1. и 2. овог члана производи правно дејство само ако је састављен у писаном облику и ако се односи на одређени спор или више спорова који сви проистичу из одређеног правног односа. Одредбом става 4. овог члана, да, исправу о споразуму тужилац мора да приложи уз тужбу, а тужени уз приговор ненадлежности.

Тужиља је уз тужбу приложила уговор о кредиту на бази девизног депозита од 23.07.2007. године, којим је предвиђено да су уговорне стране сагласне да ће све евентуалне спорове проистекле из овог уговорног односа настојати да реше споразумно, а уколико дође до судског спора, уговорне стране одређују надлежност суда у Београду (осим уколико законом није другачије одређено) (члан 18. уговора).

Споразум о месној надлежности из приложеног уговора о кредиту није одређен у погледу ког суда, с обзиром на то да су одредбама члана 3. став 1. тачка 4, 5. и 6. Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава („Службени гласник РС“ број 101/13) за територију градских општина у Београду, основана три суда (Први, Други и Трећи основни суд у Београду). Дакле, постоји споразум о надлежности суда у Београду, али не и ког суда, због чега такав споразум не може произвести правно дејство.

Основни суд у Врбасу, истовремено, без обзира на приговор тужене о месној ненадлежности тог суда, после доношења одлуке којом је у једном делу одбацио тужбу тужиље, није се могао у односу на преостали део тужбеног захтева огласити месно ненадлежним и уступити предмет Трећем основном суду у Београду, због чега је месно надлежан за даље поступање у овом предмету.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 22. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић